

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΒΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 15 Φεβρουαρίου 1970
καί ὥραν : 22.30 - 23.00

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦν ἡ ΚΛΕΙΩ Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

№ 54.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀγαπητέ μου φίλε καί συνεργάτα Γιάννη, μήν ξεχνᾷς ὅτι σήμερα 15 Φεβρουαρίου, ἀνοίγει τό Τριώδιον.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἀγαπητέ μου φίλε καί συνεργάτα Δημήτρη κι' ἂν ἐγώ τό ξενοῦσα θά τό θυμόσουνα ἐσύ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί ἐγώ : "Ἔχεις τήν ἀντίληψι πῶς ἔχω περισσότερες σχέσεις μέ τούς μασκαράδες :
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν ἐννοῶ αὐτό, ἀλλά σ' αὐτήν τήν ἐβδομαδιαία μας συνάντησι, ἐσύ ἔχεις ἀναλάβει τήν ὑποχρέωσι νά θυμῆσαι τά γεγονότα κι' ἐγώ θά θυμῶμαι τήν ἀνάλογη μουσική.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε νά μοιράσωμε τήν λέξι **π ε γ ο ν ὅ τ α**...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πῶς νά τήν μοιράσωμε : Τί ἐννοεῖς :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐγώ θά θυμῶμαι τά **π ε γ ὅ** - καί ἐσύ θά βάζῃς τήν μουσική **ν ὅ τ α**... (Γελοῦν κι' οἱ δύο)
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἀγαπητέ μου Δημήτρη σέ παραδέχομαι. Ἐπειδή ἀρχίζει τό Τριώδιον, ἐσύ ἀρχίζεις τήν κουβέντα μας μέ λογοπαίγνια. Καί ξέρεις τί μου θυμίζεις :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί σου θυμίζω :
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καποίους λησμονημένους ἀποικρηάτικους καί στίχους τοῦ Σουρῆ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάννη μου μ' ἐκπλήσσεις. Μή μοῦ πῆς ὅτι θυμᾶσαι στίχους τοῦ Σουρῆ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Γιὰ νά σ' ἐκπλήξω ἀκόμη περισσότερο, θά σου τούς πῶ ἀπ' ἔξω χωρίς νά μου τούς δώσης νά τούς διαβάσω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είμαι πολύ περίεργος νά τούς άκούσω.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί πάλιν ό Καρνάβαλος... καί πάλι μασκαράδες
καί πλούσιοι μασκαρεύονται καθώς καί φουκαράδες
καί μιá γρηά, μπαμπόγρηα μέσ' του χορού τήν τρέλλα
φορᾶ μιá μάσκα καί περνᾶ γιά νεαρά κοπέλλα
οί πάντες μασκαρεύονται χωρίς στιγμή νά χάνουν
καί μέ βρακιᾶ οί νεαρές, τούς νέους παριστάνουν...

Καλάει ό κόσμος φίλοι μου... Τί γίνεται ἐν Ἀθήναις :
Γιατροί καί άνθοπώλιδες, πιερρότοι, Κολομπίνες
καί άρλεϊννοί άναμίξ καί ντόμινα ποικίλα
ντόμινα πού καλύπτουνε άμφότερα τά φύλα
Καί ἐν τσιμπήσης στά φαχνά, τυχόν καμμιά γαλιέντρα
πού έφοροῦσε ντόμινο, μέσῳ σουλατσαδόρων,
μπορεῖ νά σοῦ ῥοθῆ σφάλιαρος άπό κανέναν άντρα
γιατί τό ντόμινο έκρυβε άνδρα μυστακοφόρον !

Καί πάλιν ό Καρνάβαλος... Μασκαρευθήτε ὅλοι.
Ντυθήτε ίππόται καί εὐγενεῖς στῶν Ἀθηνῶν τήν πόλι
ντυθήτε παραγκιόζηδες, ντυθήτε φασουληδες
καί παραμάνες, μάγειροι, χορεύτριες ίσπανίδες
ὅλοι ν' αλλάξουν πρόσωπα, νά γίνουν μασκαράδες
καί ἢ κοσκίνοῦ τόν άντρα της μέ τούς πραγματευτάδες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά σοῦ πῶ Γιάγκο, μέ κατέπληξες. Συμᾶσαι ἐσύ ~~καί~~ στίχους
του Σουρη ; Ὅμως άσφαλῶς έκεινο πού δέν ξέρεις εἶναι ὅτι
ὅταν άνοιγε τό Τριώδιον στήν παλιᾶ Ἀθήνα, οί άθηναῖοι τό
έπληροφοροῦντο μόλις βγαίνανε άπό τά σπίτια τους γιατί βλέ-
πανε τήν επίκαιρη διακοσμητική άλλαγή σέ κάθε γειτονιά.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί θέλεις νά πῆς ; Γινότανε διακόσμησης στήν πόλι ; Διακό-
σμησης άποικρηάτικη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διακόσμησης από ιδιωτική πρωτοβουλία. Πρώτα πρώτα κάθε καπνο-
πωλετο, κάθε φιλικατζίδικο κι' από τέτοια υπάρχουν πάντοτε
έβα σωρό στην 'Αθήνα, κρεμοθσε μπροστά στην πόρτα του μιά
γυρλάντα από χάρτινες φτην'ς μουτσοθνες... κάθε κουρετο και
τό πιο συνοικιακό ακόμη, κρεμοθσε στην πόρτα του ένα δυό κε-
στούμια αποκηράτσια, κατά κανόνα έναν ασπρο - έλεεινά βρώμικ
χασεδένιο πιερρότο και ένα γυναικετο κόκκινο ντόμινο, με
τήν έπιγραφή : 'Ενοικιάζονται ντόμινα !

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καταλαβαίνω. 'Ο άθηνα-ιος πού έβγαينه από τό σπίτι του, άν-
τίκρυζε τά ντόμινα στην πόρτα του κουρείου και αντιλαμβανότανι
πως μπήκε τό Τριώδιον.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό τό καταλάβαινε όπτικώς. Όμως υπήρχε ταυτόχρονα και ή
άκουστική του έπαφή με τό Τριώδιον.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τήν ξέρω και τήν άκουστική. Και πριν βγη από τό σπίτι του ό
παληός άθηναίος, άκουγε τό τάμ-τάμ... τό τουμπελέκι πού συνώ-
δευε τήν γκαμήλα. Τάμ - ταμ, τάμ, τάμ... Τάμ - ταμ, τάμ, τάμ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και τήν φωνή του γκαμηλιέρη πού τραγουδοθσε με τήν βραχνή του
φωνή : Χόρευε κυρά Μαροθ - κι' έχε κι' ένοια του σπιτιοθ...
στης 'Αθήνας τά στενά - Σιναϊνά και σιναϊνά...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Μάλιστα. Τό έχομε ξαναπει αυτό τό : Σιναϊνά - σιναϊνά, όμως
ποτέ δέν είπαμε τί έσήμαινε αυτή ή φράσις : Σιναϊνά - σιναϊνά

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κανείς δέν εμαθε ποτέ τί έσήμαινε αυτή ή μυστηριώδης λέξις
σιναϊνά - σιναϊνά, πού έπαναλαμβανότανε με θρησκευτική εύλά-
βεια από δλουςτούς γκαμηλιέρηδες, σαν τρέϊντ μάρκ, σαν μάρκα
ντεποζιτάτα, σαν σημα κατατεθέν της έμφανίσεως της κουρελιά-
ρικής γκαμήλας.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Πάντως έπεινο πού δέν καταλαβαίνω είναι γιατί νά καθιερωθει
νά έμφανίζεται φεύτικη γκαμήλα στις 'Απόκρηες και όχι άλλο
ζωον ; Γιατί γκαμήλα ; Είχε μήπως κανένα συμβολισμό ;

ΓΙΑΝΝΙΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγκο μου, είσαι νομίζω ο πρώτος που κάνεις αυτήν την ερώτηση : Γιατί να βγαίνουν γιαμήλα σαν σύμβολο της 'Αποκρηάς ; Της αθηναϊκής 'Αποκρηάς ; Γιατί γιαμήλα και όχι κανένα άλλο ζώο πιο κωμικό από ημίονο ; Κανέναν ιπποπόταμο να ποθούμε ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αλήθεια, γιατί ; 'Υπάρχει καμιά σχετική εξήγηση ; Καμιά ιστορική σημασία ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νομίζω πως υπάρχει μάλλον μία ηθιογραφική εξήγηση του φαινομένου αυτού. 'Ηθιογραφική ή μάλλον λαογραφική. Πριν από το 1821, επί Τουρκοκρατίας, οι γιαμήλες απόγονοι στην 'Ελλάδα γιατί χρησιμοποιούντο σαν μεταφορικά μέσα. Το ξέρεις βέβαια αυτό.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ασφαλώς. Όπως σήμερα έχουμε φορτηγά αυτοκίνητα για τις μεταφορές μας, τότε είχανε τις γιαμήλες. Μά δεν βλέπω τί σχέση έχουνε με τις 'Αποκρηές.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μή βιάζεσαι Γιάγκο και θα το εξηγήσωμε κι' αυτό. Οι γιαμήλες που κάνανε τις μεταφορές, είχανε και οδηγούς, τους γιαμηλιέρηδες που ήτανε κατά κανόνα σχεδόν αιγύπτιοι, μαύροι, άραπάδες. Όταν λοιπόν τις 'Αποκρηές οι παλαιοί αθηναίοι - επί Τουρκοκρατίας μιλάμε από ημίονο - μασκαραρευόντουσαν φορώντας ότι κωμικό βρίσκανε, άλλοι με σεντόνια για να παραστήσουν τ'αφαντάσματα, άλλοι με χρωματιστά μπουρνούζια, άλλοι με παληά χανουμιστικά σαλβάρια για να ντυθούνε δηθεν χανουμάκια, οι γιαμηλιέρηδες για να προσφέρουν ένα πανηγυρικό λαϊκό θέαμα στον λαό, φροντίζανε να στολίσουν τις γιαμήλες τους με χρωματιστά χαρτιά ή με διάφορα κουρέλια και να γυρίζουνε στους δρόμους χτυπώντας ρυθμικά ένα νταούλι, με τον ρυθμό του οποίου είχανε μάθει τό ζωντανό τους, την γιαμήλα, τάχα να χορεύη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα που θέλεις να καταλήξω. Κάποτε οι γιαμήλες έπαφαν να είναι μεταφορικά μέσα στην 'Αθήνα. 'Ηρθανε τ'α κάρρα, οι άραμπάδες με τ'α έλογα που κάνανε τις μεταφορές...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί οί γιαμηλες σιγά σιγά άχρηστευθήκανε, γεράσανε, έπαφαν
νά γεννοϋν γιαμηλάκια καί καθήκανε... Όμως οί γιαμηλιέρηδες
πού ζούσανε άπόρη, χάσανε τό άποικηάτικό τους καρτζιλίκι
καί τότε έπινοήσανε νά φτιάξουνε φεύτικες γιαμηλες μέ μιá
σιάφη, δυό άλητες πού νά περπατούσανε άπό κάτω σιεπασμένοι
μέ μιá βρώμικη λινάτσα. Ένα κοντάρι τυλιγμένο μέ προβιές
κι' ένα κεφάλι κρανίο έπό έλογο ή βεδι, συμπληρώνανε τήν έν-
τύπωσι τής γιαμήλας, τής φεύτικης γιαμήλας, πού έχόρευε καλύ-
τερα άπό τήν άληθινή άφοϋ τά πόδια της ήτανε άνθρωπινα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί νά σοϋ πω ; Ερίσκω τήν εξήγησι πολύ πιθανή. Κι' έτσι τό έθι-
μο τής άποικηάτικης γιαμήλας συνεχιζότανε καί παρέμεινε ως τά
χρόνια μας σάν λαϊκή άποικηάτικη έπιδήλωσις γιά νά φτάσωμε σέ
κατι στίχους πού εζχα διαβάσει λίγα χρόνια πριν σέ μιá έφημε-
ρίδα. Τούς θυμάμαι άπ' έξω :

Καί εζδα τήν γιαμήλα, φρικτά κουρελιασμένη
μπροστά της ό 'Αρακης, χτυποϋσε τό τουμπί
καί όπως έπερνοϋσε, σχεδόν ξεθωριασμένη
εζπα τό του 'Αμλέτου : Του μη ή όρ νότ του μη...
πρέπει

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά τί τά θέλομε αυτά Γιάγκω ; Δέν νομίζεις πώς ~~από~~ ^{πρέπει} νά θυμη-
θοϋμε καί κανένα εϋθυμο τραγούδι εκείνης τής έποχής ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ν' αρχίσωμε μάλιστα άπό ένα περίφημο ζωηρό βάλς τής έπο-
χής. Είναι τό περιλάλητο φρου-φρού, έ α φραντσέζικο βάλς
πού κατέκτησε όλον τόν κοσμο, φυσικά καί τήν 'Αθήνα. 'Η φίλη
μας ή Κλειώ θά μ'εσ τó τραγουδήση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)   Κελάδημα έρωτικό
άκοϋς σάν διαβαίνη μιá κόρη
τί θρόϊσμα άφήνει γλυκό
τό μεταξωτό μισοφόρι
γιατί μέ τήν φοδστα μαζί
μ' αυτό τό φρουφρού τους πού κίνουν
τούς άνδρες μποροϋν νά τρελλάνουν
γιατί τραγουδοϋν σάν χαζοί

φρου-φρου, φρουφρου
 όταν περνά ή φούστα
 φρου-φρου, φρου-φρου
 ζυπνά όλα τά γούστα
 φρουφρου - φρουφρου
 λικνίζει και θυμίζει
 φρουφρου - φρουφρου,
 τόν ήχο του άφρου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί μου θυμίζεις Γιάγκο. Αυτό τό βάλς, τό φρου-φρου, θά δάδι
 πρεπε ν' άκουσθή σ' ένα άποικιατικό χορό της παληάς 'Αθήνας
 τουλάχιστον όένα μέ δύοεκα φορές. 'Η όρχήστρα βέβαια είχε
 κι' άλλα κομμάτια νά παίξη, μά οι χορευτές ζητούσανε αυτό,
 τό φρουφρου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ φυσικό αυτό. "Ήτανε ένα όραιότατο γαλλικό βάλς σέ ρυθμό
 ζωηρό πού πρός τό τέλος μέλιστα, οι μουσικοί τό παίζανε μέ
 άκόμη ζωηρότερο όμοιο ρυθμό και οι χορευτές πού έστροβιλίζοντο
 προσπαθούσαν νά φτάσουν τόν ρυθμό έπιταχύνοντας τά βήματά
 τους κι' αυτό όημιουργούσε σύγχυσι και πανζουρλισμό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά, όταν ό χορός ήτανε ιδιωτικός, στό μέγαρο κάποιου πα-
 ληού άθηναίου, στού Σερπιέρη στού Μουρούζη, στού Σκουλούδη,
 στού "Εσλιν, στού Κεχαγιζ, ή στού Εύκλείδου, ή οίκοδέσποινα
 βλέποντας τό ζευγάρι ιδρωμένα έπό τόν χορό, φρόντιζε νά
 φωνάξη : Δέ ντάμ-ζ-ώ-μπυφφέ... Δέ ντάμ-ζ-ώ-μπυφφέ... και
 οι καβαλιέροι ώδηγούσανε τίς ντάμες τους στό στρωμένο τραπέ-
 ζι για νά τούξ προσφέρουν ένα άναψυκτικό...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Αλήθεια, τί είδους άναψυκτικά συνηθίζανε τότε, πρίν έξήντα
 έβδομήντα χρόνια στήν 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως όήποτε ύχι ούϊσκυ, ούτε τζίν φίς, ούτε καμπάρι και τά
 ρέστα. 'Υπήρχε σέ άφθονία βυσινάδα, σουμάδα και λεμονάδα μέ
 διάφορα πτί-φούρ και βουτήματα τσαγιού, οίλιακής παρασκευής
 και ύχι άπό ζαχαροπλαστεία. Γλυκά έτοιμασζίδινα δέν τά ξέρανε

τότε στ' αθηναίικα σπίτια. Κάθε νοικοκυρά καμάρωνε γιά τά γλυκά της, τούς πεζέδες της, τά σου-α-λά-κρέμ, τίς τρουφφες της καί τά διάφορα παξιμιδάκια καί κουλουράκια της, πού κάθε παληά άθηναία τά έφτιανε μέ δικές της συνταγές χωρίς νά δίνη τίς συνταγές αυτές σέ άλλες άθηναίες νοικοκυράδες. "Έχω άκούσει μιά πολύ νόστιμη σχετική ιστορία τής παληάς οίκιακής ζαχαροπλαστικής. Μιά παληά άθηναία άρχόντισσα, ή σύζυγος του καθηγητού του πανεπιστημίου Κατσημιχάλη, ήτανε πολύ γνωστή γι' κάποιο κέικ πού έφτιανε στό σπίτι της μέ πενήντα έξη αύγά...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πενήντα έξη αύγά ; Τί λές βρέ Δημήτρη...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, πενήντα έξη αύγά. "Ολες οί άθηναίες ζηλεύανε τό κέικ αυτό τής Κατσημιχάλη μιά έκείνη κρατούσε ζηλότυπα τήν συνταγή της. Τέλος πάντων κάποια κυρία φώνισε τήν μαγε ίρισσα τής Κατσημιχάλη καί έμαθε τήν συνταγή...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ άλλα λόγια γινότανε τότε οίκογενειακή κατασκοπεία γιά τό μυστικό τής συνταγής ενός γλυκού.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Παντευτυχής ή έλλη άθηναία πού εζχε μάθει τήν συνταγή, κάθισε κι' έφτιαξε τό κέικ, τό όποιον όμως δέν ήτανε σάν τό κέικ τής Κατσημιχάλη. Φυσικά ύστερα από λίγες μέρες ή Κατσημιχάλη έμαθε τήν προδοσία από κοσμικό κουτσομπολιό, γιατί ή έλλη κυρία έκαυχάτο ότι εζχε παραβιάσει τό ζαχαροπλαστικό μυστικό καί ή μαγείρισσα άπεπέμφθη επί ~~προδοσίας~~ έσχάτη προδοσία !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Όμως όλα αυτά δίνανε ένα τόνο πιά στενής, πιά οίκογενειακής ζωής. Σήμερα όποιος θέλει νά κάνη μιά δεξίωση στό σπίτι του, δέν πονοκεφαλά. Παραγγέλνει σ' ένα ζαχαροπλαστείο τά πάντα πού έρχονται έτοιμα μαζί μέ τά γκαρσόνια πού θά σερβίρουν.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε ήτανε άλλοιως τά πράγματα Γιάγνο. Καί όχι μόνον ή ζαχαροπλαστική ήτανε οίκογενειακή αλλά καί ή μουσική πού θά έπαιζε γιά τόν χορό θά έπρεπε νά είναι κι' αυτή σπιτική.

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Χαριτωμένο είναι. Όμως μήπως μπορείτε Δημήτρη, για να κατατοπίσωμε τους νεωτέρους από τους άκροατές μας, να θυμηθείς ποιή εποχή περίπου ήτανε πιο διασκεδαστική τις 'Απόκριες στην 'Αθήνα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν είναι δύσκολο να τό βρούμε Γιάγιο. Δύο είναι αυτές οι διασκεδαστικές εποχές για την 'Αθήνα. 'Η πρώτη πρώτη, 1890 έως τό 1912 την εποχή των Βαλκανικών πολέμων και έν συνεχεία του πρώτου Εύρωπαϊκού πολέμου στά 1914 και ή δεύτερη εποχή, ή νεώτερη μετά τό 1920 έως τόν πόλεμο του 1940.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μέ άλλα λόγια δυό είκοσαετίες. Διότι ή πρώτη όπως την σημειώνεις είναι 1890 έως 1910, είκοσι χρόνια άκριβως... και ή δεύτερη πάλι είκοσι χρόνια, από τό 1920 έως τό 1940. Είχανε διαφορές μεταξύ τους αυτές οι δύο εποχές ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια. Στην πρώτη πρώτη εποχή, στά 1890, ό κόσμος διεσκέδαζε στά σπίτια και στους δρόμους. Κυρίως στά σπίτια. Ήτανε οικγενειακές 'Απόκριες αυτές. 'Αφού τις άναφέρει και ό Γεώργιος Σουρής στις άναμνήσεις του. Διάβασε από τους έδω τους στίχους του Σουρή για να κατατοπισθούν κι'οι άκροατές μας...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ (Διαβάζει) Πά κι' αυτό πως τό θυμάμαι. Μιά βραδυά της Κυρινής έντυσαν έμένα μόνο - στρατιώτη Μακεδόνο και μέ πήγανε σέ φίλους και καμπόσους συγγενείς. 'Επαμάρωσαν τό κρόνος, τό χρυσό πουκάμισό μου
κι'είπαν όλοι : Τό χρυσό μου !
Είχαν χορό μεγάλο μέ κυρίες μερινές
άριετά ρομαντικές.
Τραγουδούσαν μέ κιθάρα και πολύ παθητικές
είς τό ρεύμα της ζωής μου κι'άλλα τέτοια τραγικά
κι'όταν άρχισε ό δίσκος του ήλίου να προβάλλη
μας έβγάλανε σταφίδες και χαλβά μέ σιμιγδάλι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτή ή ιστορία που άφηγεσαι ό Σουρής δέν άνάγεται στά 1890 μά παλαιότερα άνομη, στά 1860, δηλαδή ένατόν δέκα χρόνια προ

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

τό καταλαβαίνω αυτό. τέτοιου είδους περιποιήσεις, τέτοιου είδους τ ρ α τ α μ έ ν τ α όπως τά λέγανε στα παλαιά χρόνια, σταφίδες και χαλβές με σιμιγδάλι, θυμίζουν τά 'Απομνημονεύματα του 'Ανθρέα Συγγρού, άκριβως τήν ίδια εκείνη εποχή - 1860 - που στίς δεξιώσεις στα σπίτια, στίς περίφημες άθηναϊκές βεγγέρες δέν προσεφέρετο παρά μόνο δροσερό πηγαδίσιο νερό... ή τό πολύ πολύ παμιά μαστίχα ή ρακί με μεζέ ζαχαροστράγαλα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Όμως πρός τό τέλος αυτής της πρώτης εποχής, γύρω στα 1910 ή επιρροή από τό έξωτερικό γίνεται καταφανής. Και αυτό οφείλεται στον βαθμιαίο έξευρωπαϊσμό της ελληνικής ράτσας. ~~Βλέ-~~ βλέπεις ότι εισβάλλουν από τό έξωτερικό νέοι χοροί, χοροί σημαδιακοί που πρόκειται νά παίξουν ρόλο στην άθηναϊκή κοινωνική ζωή. Πρώτη ξφτασε ή μαζοθρια, ύστερα τό βάλς, κατόπιν ή πόλκα και τελευταίο τό ταγνό γύρω στα 1910 πριν από τούς Βαλκανικούς πολέμους

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Και με τήν εύκαιρία αυτή θά ήθελα νά θυμηθοϋμε τό πρώτο πρωτο ταγνό που ήρθε στην 'Αθήνα, τό πρώτο ταγνό που είναι άργεντινό και είναι και τό πρώτο που έπεβλήθη σ'όλον τόν κόσμο. 'Η κλειώ θά ης τό θυμίσω.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

"Ένας χορός μής ήρθε από τήν Άρτζεντίνα που άναστατώνει τελευταίως τήν 'Αθήνα ένας χορός που με τό τέμπο τό άργό του χαλάει κόσμο στην 'Ζμερική του Νότου. Δέν είναι βάλς, δέν είναι πόλκα ούτε μαζοθρια ^{ζοθρια} κι'άν οι σεμνότευφοι τόν βλέπουνε με ^{φοθρια} είναι χορός που τούς όρίζοντες άνοίγει και ζευγάρια σμίγει τόσο τρυφερά.

Ταγνό τόν λέν, ταγνό ναι τ'όνομά του

Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

τί έγινε τότε με τό ταγκό δέν περιγράφεται Γιάγκο. ή λέξεις ταγκό έγιναν λέξεις της μόδας. Μιά μόδα που ήθελε τό μουστάκι φαλλιόισμένο, άπεκλήθη μόδα ταγκό. Όλοι οι άθηναίοι που είχανε άρειμάνια έλληνοπρεπή μουστάκια τά φαλλιόισανε και έγραφε τότε ό Τζιμος Μαραϊτίνης : Με τό μουστάκι τό ταγκό - πάει τό ύφος τό τσαγκό...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Μόνο τό μουστάκι : 'Υφάσματα μ' ένα χρώμα φευτοιδικινο άπεκλήθησαν ταγκό. Είχαμε γραβάτες ταγκό και μπαστούνια με λαβές ταγκό. Οι γυναίκες άνεβάσανε έως τούς άγκώνες τά μανίκια τους και ή μόδα αύτή έλέγετο μόδα ταγκό...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Δέν ξέρω γιατί ό νέος χορός έθεωρήθηκε πολύ άσεμνος, όμως στην 'Απόκριη τοσ 1910, εξηντα άκριβώς χρόνια πριν, τό ταγκό έδωσε και πήρε. Στούς δημόσιους χορούς δέν χορευότανε παρά μονάχα ταγκό. Κι' έν τυχόν ή όρχήστρα του κέντρου άρχιζε μία πόλινα ή ένα βάλς, όλοι οι χορευταί φωνάζανε : Ταγκό - Ταγκό - Ταγκό...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Όπότε ή όρχήστρα θέλ ντας και μή άρχιζε πάλι τό ταγκό, τό ίδιο άργεντινικο ταγκό, γιατί τότε δέν ύπήρχε άλλο, έως ότου, κάποιος διευθυντής όρχήστρας σέ άποκηάτικο χορό, εδωκε ό Κοφίνο, είχε τήν έμπνευσι νά παίξει ένα μοτίβο της Κάρμεν που είχε τόν ίδιο ρυθμό χαμπανέρας με τό πρώτο ταγκό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Οί χορευτές ξαφνιαστήκανε. Με τήν Κάρμεν θά χορέψωμε ταγκό 'Αλλά ό διευθυντής της όρχήστρας τούς εξήγησε ότι κι' ή χαμπανέρα ταγκό είναι... Οί χορευτές δοκιμάσανε και είδανε ότι τά βήματα του ταγκό ταιριάζανε στην ίδια μελωδία της Κάρμεν.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ

Κι' όμως παρ' όλα αυτά, στά λαϊκά γλέντια έξαιπολουθοσαν τά ελληνικά μοτίβα και τά ελληνικά άποκηάτικα παληά τραγούδια νά διασπιδάζουν τά πλήθη. Κι' ένα άπ' αυτά που άξίζει νά τό θυμηθοσμε ήτανε ό πατροπαράδος και κλασσικός Χαραλάμπης... 'Η Κλειώ θά μ'ς τόν τραγουδήσει για νά τελειώσωμε με ελληνικά νότα τήν άποφινή μας συνομιλία...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(με συνοδεία πιάνου) 'Ελα βρέ Χαραλάμπη νά σε παντρέψωμε
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

τί κριμα νά μή σε λένε Χαραλάμπη Γιάγκο, για νά πεισθής ότι πρέπει νά παντρευθής και σθ... Όμως νομίζω πώς ή ώρα μας πέρασε και πρέπει νά διασπιδώμε.